

Prevence zubního kazu

Primární prevence

Primární prevence zahrnuje soubor metod a opatření, jež mají předejít vzniku patologického procesu. ^[1]

Preventivní stomatologické prohlídky

- První prohlídka v době erupce prvního dočasného zubu.
- RTG snímky, vyšetření sondou a zrcátkem;
- kontrola úrovně ústní hygieny;
- výživové poradenství (chemické složení potravy).

Fluoridace

Lokální fluoridace je lepší než celková.

Fluoridovaná sůl

- 250 ppm fluoru;
- 1950 ve Švýcarsku;
- 1994 v České republice.

Fluoridované mléko

- 2,2% roztok NaF ve 100 ml před pasterizováním;
- 1962 ve Švýcarsku;
- v České republice není povoleno hygieniky.

Fluoridové tablety

- 0,25 mg fluoru v jedné tabletě;

Doporučené dávkování	
Věk	Dávka
6 měsíců až 3 roky	1 tableta
3 až 6 let	2 tablety
6 až 14 let	3 tablety

Fluoridované zubní pasty

- Pasty dětské – 250 až 400 ppm fluoru
- Pasty kosmetické – 1000 až 1500 ppm fluoru
- Pasty terapeutické – 1800 až 2500 ppm fluoru

Fluor je přijímán ve formě **anorganických** a **organických** sloučenin. Jedná se o tyto anorganické sloučeniny: fluorid sodný (NaF), fluorid cínatý (SnF₂), monofluorofosforečnan sodný (Na₂FPO₄). Organická sloučenina fluoru přidávaná do past je aminfluorid.

Fluoridované zubní pasty snižují kazivost chrupu o 20 až 30 procent.

Fluoridové výplachy

- Pro děti starší šesti let;
- fluorid sodný (NaF), fluorid cínatý (SnF₂), monofluorofosforečnan sodný (Na₂FPO₄), aminfluoridy;
- 1 až 2 minuty po vyčištění zubů v koncentraci 0,05 %.

Fluoridové gely

- Gely s vyšší koncentrací fluoru – pouze pro profesionální aplikaci (3 až 4 minuty);
- gely s nižší koncentrací fluoru – pro domácí aplikaci (2 až 3 minuty se gelem čistí zuby).

Fluoridové laky

- Aplikaci fluoridových laků provádí vždy lékař.
- Snižují kazivost o 50 %.

Žvýkání gumy s fluoridy

Pečetění fisur

Úprava dásňové a kostní morfologie

Sekundární prevence

Sekundární prevence zahrnuje soubor metod a opatření, které mají již vzniklý patologický proces zastavit nebo jeho progresi alespoň zpomalit.^[1]

Terciární prevence

Terciární prevence zahrnuje soubor metod a opatření, jež mají odstranit vzniklé komplikace a zabránit jejich další možné progresi.^[1]

- Léčba onemocnění zubní dřeně a periodontia;
- Chirurgická terapie;
- Protetická sanace chrupu;
- Psychoterapie;
- Resekce kořenového hrotu;
- Extrakce zubu;

Techniky čištění zubů

Metody čištění zubů jsou rozdílné u zdravého a nemocného parodontu.

Se zdravým parodontem

1. Fonesova krouživá metoda

- Čištění probíhá krouživými pohyby z vestibula při zavřených ústech po obou obloucích, z orální strany při otevřených ústech po každém oblouku zvlášť (menší krouživé pohyby). Okluzní plošky se čistí horizontálními pohyby.

2. Vertikální kombinovaná metoda

- Čištění probíhá vertikálními pohyby směrem od dásně při naklopení kartáčku pod úhlem 45° k apexu kořene zubu. Současně s vertikálním pohybem otáčíme kartáčkem ve směru jeho dlouhé osy (cca +30° až -30°). Okluzní plošky se čistí horizontálními pohyby.

3. Modifikovaná Stillmanova metoda

- Čištění probíhá vertikálními pohyby směrem od dásně při naklopení kartáčku pod úhlem 45° k apexu kořene zubu. Současně s vertikálním pohybem vytváříme malé vibrace. Okluzní plošky se čistí horizontálními pohyby.

S nemocným parodontem

1. Chartersova metoda

- Čištění probíhá vibračními pohyby směrem k dásni při naklopení kartáčku pod úhlem 45° ke korunce zubu. Může dojít k **poškození gingivy!**

2. Bassova intrasulkulární metoda

- Čištění probíhá drobnými vertikálně rotačními pohyby směrem k dásni při naklopení kartáčku pod úhlem 45° k apexu kořene zubu. Tím se dostaneme až do gingiválního sulku.

3. Cirkulární čistící metoda

- Čištění probíhá kombinací horizontálních a krouživých pohybů.

Odkazy

Související články

- Dentální hygiena
- Hygiena a prevence v zubním lékařství
- Techniky čištění zubů
- Zubní pasty

Reference

1. DOSTÁLOVÁ, Tatjana, et al. *Stomatologie*. 1. vydání. Praha : Grada Publishing, a.s, 2008. 196 s. ISBN 978-80-247-2700-4.

Použitá literatura

- DOSTÁLOVÁ, Tatjana, et al. *Stomatologie*. 1. vydání. Praha : Grada Publishing, a.s, 2008. 196 s. ISBN 978-80-247-2700-4.
- NEDVĚDOVÁ, Milena. *Ústní hygiena v prevenci zubního kazu a zánětu parodontu*. In BENCKO, Vladimír et al.. *Hygiena, Učební texty k seminářům a praktickým cvičením*. 2. vydání. Praha : Univerzita Karlova v Praze, 2002. ISBN 80-7184-551-5

